

PASŪTĪJUMS: Līguma Nr. 1.2.-16.4.3/1133

PASŪTĪTĀJS: Garkalnes novada dome

IZPILDĪTĀJS: Eksperts Inga Gavena

**Plānošanas dokumentu
Garkalnes novada attīstības programma 2013. –
2019.gadam
un
Garkalnes novada teritorijas plānojums 2013. –
2024.gadam
stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma
Monitoringa ziņojums ar paskaidrojuma rakstu**

Rīga, 2018

Plānošanas dokumentu Garkalnes novada attīstības programma 2013. – 2019.gadam un Garkalnes novada teritorijas plānojums 2013. – 2025.gadam ieviešanas SIVN monitoringa ziņojums

Plānošanas dokumenta un monitoringa ziņojuma izstrādātājs, kontaktinformācija: **Garkalnes novada dome: adrese - Brīvības gatve 455, Rīga, LV 1024, Reģ. Nr. 90000024313; tālr. 6780 0918, e-pasts - dome@garkalne.lv**

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri
Vides (dabas) faktori			
Virszemes ūdens kvalitāte	Saskaņā ar Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam noteikto Garkalnes novada ūdensobjektu apsaimniekošanas mērķis Lielās Juglas baseins (ūdensobjektam D406) noteikta vidēja ekoloģiskā kvalitāte un mērķis ir sasniegt labu kvalitāti līdz 2021.gadam. Ūdensobjekta Lielais Baltezers ekoloģiskā kvalitāte noteikta kā zema un tas iekļauts riska ūdensobjektu sarakstā, nosakot, ka laba ekoloģiskā kvalitāte sasniedzama līdz 2027.gadam	Novadā veikti ūdenssaimniecības – notekūdeņu apsaimniekošanas pasākumi vērsti uz virszemes un pazemes ūdens kvalitātes uzlabošanu. Slēgtas 3 NAI, notekūdeņi tiek novadīti uz SIA Rīgas Ūdens kanalizācijas sistēmu, kur tiek nodrošināta efektīva attīrīšana. Tādējādi dodot ieguldījumu nosprausto mērķu sasniegšanā. Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas gaitā nav konstatēti virszemes ūdens kvantitatīvā vai kvalitatīvā stāvokļa būtisku izmaiņu trendi.	
Hidroloģiskā stāvokļa izmaiņas	Garkalnes novadā ir noteiktas plūdu riska teritorijas Lielās Juglas ielejā un Upesciema dīķu rajonā	Novadā tiek veikta meliorācijas sistēmu rekonstrukcija, kas ir viens no pasākumiem plūdu riska mazināšanai	
Pazemes ūdens stāvoklis	Saskaņā ar Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam noteikto, pazemes ūdensobjektiem Garkalnes novada teritorijā noteikts labs kvalitatīvais un kvantitatīvais stāvoklis. Apsaimniekošanas mērķis ir nepasliktināt esošo stāvokli	Novadā īstenotie kanalizācijas sistēmu rekonstrukcijas un izbūves projekti ir viens no būtiskiem pasākumiem gruntsūdens kvalitātes aizsardzībai.	

		Pārskata periodā nav konstatēti pazemes ūdens kvalitātes vai kvantitātes izmaiņu trendi	
Atmosfēras gaisa kvalitāte	Gaisa kvalitātes robežvērtības nosaka 2009.gada 3.novembra Ministru kabineta noteikumi Nr.1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti"	Garkalnes novada teritorijā gaisa kvalitātes novērojumi valsts vides monitoringa ietvaros netiek veikti, jo ir noteikts, ka gaisa kvalitāte Garkalnes novadā atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Plānošanas dokumenta īstenošanas gaitā LVĢMC nav konstatējis negatīvas gaisa kvalitātes izmaiņas, vai draudus normatīvajos aktos noteikto robežvērtību pārsniegšanai.	
Bioloģiskā daudzveidība	Plānošanas dokumentos nav definētas īpašas prasības bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, tiek ievērotas spēkā esošo normatīvo aktu prasības ĪADT, objektu un mikroliegumu aizsardzībai.	Pašvaldība piedalās ĪADT apsaimniekošanā un aizsardzības nodrošināšanā Kopumā joprojām Garkalnes novada teritorijā dominējošais zemes lietošanas veids ir meži, kas aizņem aptuveni 72% no kopējās novada teritorijas. Izvērtējot pieejamo informāciju var secināt, ka pārskata periodā, plānošanas dokumentu īstenošana nav radījusi negatīvu ietekmi uz novada dabas bagātībām, tai skaitā nav ietekmējusi īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, objektus un mikroliegumus, nav konstatēta negatīva ietekme uz to ekoloģiskajām funkcijām un integritāti.	
Sociālie faktori Iedzīvotāji (veselība/drošība, labklājība)	Izglītotas, sociāli nodrošinātas un aktīvas sabiedrības veidošana ir viens no plānošanas dokumentos definētajiem	Garkalnes novadā uz 2018.gada 1.jūliju bija reģistrēti 8953 iedzīvotāji, Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes laikā –	

	attīstības mērķiem. Viens no darbības virzieniem – iedzīvotāju skaita pozitīvas izmaiņas	7644 iedzīvotāji, kas nozīmē iedzīvotāju skaita pieaugumu par 1309 iedzīvotājiem, jeb 17.1% Pārskata periodā.	
Ekonomiskie faktori Tautsaimniecības nozaru attīstība	Uzņēmējdarbības attīstības veicināšana ir noteikts kā viens no prioritāriem Garkalnes novada attīstības uzdevumiem.	Garkalnes novadā veikti infrastruktūras uzlabošanas pasākumi rada pievilcīgu vidi mazo un vidējo uzņēmumu attīstībai, kas dominē Garkalnes novadā. Šeit attīstās uz intelektuāliem pakalpojumiem balstīta uzņēmējdarbība, kas nerada būtisku ietekmi uz vidi, bet nodrošina labi atalgotas darba vietas.	
Teritorijas plānojuma vai attīstības plānošanas dokumenta rezultatīvie rādītāji	Garkalnes novada teritorijas plānojuma 2013. – 2025.gadam un Garkalnes novada Attīstības programmas 2013. – 2019.gadam viens no mērķiem ir nepasliktināt vides stāvokli un veidot efektīvu vides aizsardzība un ilgtspējīga dabas resursu izmantošanas sistēmu novadā.	Plānošanas dokumentu īstenošanas laikā realizēti pasākumi un projekti, kas vērsti uz vides kvalitātes saglabāšanu un aizsardzību. Izstrādājot un īstenojot jaunus attīstības projektus tiek ievērotas vides normatīvo aktu prasības un Garkalnes novada Teritorijas izmantošanas un aizsardzības noteikumos noteiktās vides aizsardzības prasības.	

Secinājumi (analītisks paplašināts izvērtējums): Skat. turpmāk tekstā Ziņojumu

Datums:

Paraksts:

Saturs

PLĀNOŠANAS DOKUMENTU GARKALNES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2013. – 2019.GADAM UN GARKALNES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2013. – 2025.GADAM IEVIEŠANAS SIVN MONITORINGA ZIŅOJUMS	2
SATURS.....	5
1.IEVADS.....	6
2.NORMATĪVIE DOKUMENTI.....	7
3.SASAISTE AR CITIEM ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	19
4. GARKALNES NOVADA ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTU ĪSS RAKSTUROJUMS	21
5.AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU ĪSTENOŠANU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI, TOS RAKSTUROJOŠIE INDIKATORI ..	24
6. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU IEVIEŠANAS (VIDES JOMĀ) MONITORINGA REZULTĀTU APKOPOJUMS	27
6.1. VIDES AIZSARDZĪBAS PROJEKTI UN PASĀKUMI PĀRSKATA PERIODĀ GARKALNES NOVADĀ	28
6.2. ĪSA IZVĒLĒTO VIDES INDIKATORU ANALĪZE	29
7.SECINĀJUMI.....	33
8.REKOMENDĀCIJAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTU PILNVEIDOŠANAI	34
9.REKOMENDĀCIJAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTU IEVIEŠANAS UN VIDES MONITORINGA PILNVEIDOŠANAI	35
INFORMĀCIJAS AVOTI:.....	36

1. Ievads

Monitoringa Ziņojums izstrādāts, pamatojoties uz 2018.gada 12.septembra Pakalpojuma līgumu Nr.2-20/363 starp Pasūtītāju - Garkalnes novada domi un Izpildītāju – Ingu Gavenu

Monitoringa ziņojuma sagatavošanas mērķis ir ar plānošanas dokumentu Garkalnes novada attīstības programma 2013. – 2019.gadam un Garkalnes novada teritorijas plānojums 2013. – 2024.gadam ieviešanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu tendenču novērtēšana, ar plānošanas dokumentu īstenošanu saistīto tiešo vai netiešo ietekmju uz vidi izvērtējums un, ja nepieciešams, rekomendāciju plānošanas dokumenta aktualizācijai izstrāde.

Teritorijas plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka MK noteikumi Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Monitorings var būt labs instruments, lai konstatētu teritorijas plānojuma īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, lai reaģētu un novērstu kādu pasākumu ieviešanas negatīvas sekas, un, ja nepieciešams, veiktu grozījumus plānošanas dokumentā.

SIVN monitorings ir sistemātisks vides kvalitātes un tās izmaiņu tendenču novērtējums. Tā mērķis ir novērtēt konkrēta plānošanas dokumenta realizācijas ietekmi uz vidi, kā arī plāna vai programmas izpildi saistībā ar stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatā definētiem vides mērķiem vai uzdevumiem. SIVN monitorings dod iespēju aktualizēt plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskās vides ietekmes un salīdzināt tās ar prognozētajām, kā arī nodrošina savlaicīgu problēmu identifikāciju, lai nepieciešamības gadījumā veiktu atbilstošu plānošanas dokumenta korekciju.

Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringam izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta, veicot valsts un pašvaldības vides monitoringu, kā arī citu pieejamo informāciju.

Monitoringa ziņojums jāsastāda un atzinumā par vides pārskatu noteiktajā termiņā jāiesniedz Vides pārraudzības valsts birojā. Monitoringa ziņojumā apkopo pieejamo informāciju un ietver vismaz ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojumu.

Likums „Par vides aizsardzību” definē, ka vides monitorings ir sistemātiski vides stāvokļa un piesārņojuma emisiju vai populāciju un sugu novērojumi, mērījumi un aprēķini, kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides politikas izstrādāšanai un vides un dabas aizsardzības pasākumu plānošanai, kā arī to efektivitātes kontrolei. Vides nacionālā monitoringa kontrole paredz novērojumus, lai konstatētu gaisa un ūdens kvalitātes izmaiņas, dabas resursu izmaiņu tendences, kā arī saglabātu mūsu teritorijai raksturīgās ainavas, augu un dzīvnieku sugas, un to veido 5 daļas: gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa daļa, ūdeņu monitoringa daļa, bioloģiskās daudzveidības monitoringa daļa, sauszemes vides un tās komponentu monitoringa daļa un ģeoloģisko procesu monitoringa daļa. Monitoringa pasākumi vides kvalitātei veicami saskaņā ar valsts monitoringa pasākumiem. Monitoringu veic, izmantojot valsts statistikas datu bāzes, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par teritoriju, kā arī analizējot aizsargājamo teritoriju monitoringa datus.

Vides monitoringa programma 2015.-2020.gadam izstrādāta, pamatojoties uz Vides politikas pamatnostādņem 2014.-2020.gadam, kuras apstiprinātas ar MK 2014.gada 26.marta rīkojumu Nr.130 „Par Vides politikas pamatnostādņem 2014.-2020.gadam”. Ar Vides ministra

26.02.2015. Rīkojumu Nr.67 "Par Vides monitoringa programmu" ir apstiprināta Vides monitoringa programma.

Vides monitoringa programma iedalīta šādās nodaļās:

1. Gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa programma,
2. Ūdeņu monitoringa programma,
3. Pazemes ūdeņu stāvokļa monitoringa programma,
4. Virszemes ūdeņu stāvokļa monitoringa programma,
5. Novērojamo vielu monitoringa programma,
6. Zemes monitoringa programma,
7. Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma.

Bez valsts veiktā vides monitoringa un operatoru (uzņēmumu) pašmonitoringa būtiska ir būvvaldes veiktā būvniecības uzraudzība, kā arī citu valsts institūciju un pašvaldības uzņēmumu veiktā vides kvalitātes kontrole un uzraudzība.

Plānošanas dokumenta ieviešanas monitoringa sistēma Garkalnes pašvaldībā

Garkalnes novada plānošanas dokumentu ieviešanas monitoringā iesaistītas tādas domes struktūrvienības kā Projektu un attīstības daļa un Būvvalde.

Izmaiņas plānošanas dokumentā un saistošajos normatīvajos aktos

Atskaites periodā plānošanas dokumentā Garkalnes novada attīstības programma 2013. – 2019.gadam nav veikti grozījumi.

Plānošanas dokumenta ieviešanas monitoringa ietvaros nav konstatētas būtiskas novirzes vai neatbilstības plānošanas dokumenta ieviešanas procesā, kā arī nav izvirzītas jaunas Garkalnes novada attīstības prioritātes.

Atskaites periodā plānošanas dokumentā Garkalnes novada teritorijas plānojums 2013. – 2024.gadam ir veikti grozījumi, izstrādājot Lokālpānojumus:

2017.gada 30.maijā pieņemts Garkalnes novada domes Lēmums Nr. (Protokols Nr.6, 4.§) Par lokālpānojumā Mārtiņrožu ielas sarkanās līnijas apstiprināšanu un saistošo noteikumu Nr.8 Mārtiņrožu ielas sarkanās līnijas izdošanu. Veiktās izmaiņas ir nebūtiskas un nerada papildus ietekmi uz vidi.

2018.gada 19.maijā pieņemts Garkalnes novada domes lēmums Nr.414 (protokols Nr.18, 1.§) Par lokālpānojumā teritorijas plānojuma grozījumiem zemes vienībā "Dzīpari" apstiprināšanu un saistošo noteikumu "Lokālpānojums zemes vienībai Dzīpari" izdošanu. Arī šajā gadījumā veiktie grozījumi teritorijas plānotajai (atļautajai) izmantošanai ir nebūtiski un nerada papildus slodzi uz vidi.

Nevienam no lokālpānojumiem nav piemērots stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums.

2. Normatīvie dokumenti

Ziņojums izstrādāts saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" un MK 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" prasībām, kā arī ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja metodisko materiālu "Plānošanas dokumenta realizācijas ietekmes uz vidi novērtējums (stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma monitorings)".

Ziņojuma izstrādē izvērtēti un ņemti vērā šādi normatīvie akti:

VISPĀRĒJĀ VIDES AIZSARDZĪBA

Vides aizsardzības likums. Pieņemts 02.11.2006. Stājas spēkā: 29.11.2006. Tā darbības laikā Likumā veikta virkne grozījumu:

Vides aizsardzības likums ir uzskatāms par pamatlikumu vides aizsardzībā, un tas nosaka vispārējās prasības vides aizsardzībā, kas ir saistošas jebkurai ierosinātajai darbībai. Likuma mērķis ir izveidot tādu sabiedrības un dabas mijiedarbības mehānismu, kurš garantētu vides aizsardzību, efektīvu dabsaimniecību un Latvijas Republikas iedzīvotāju tiesības uz kvalitatīvu dzīves vidi. Uz Vides aizsardzības likuma pamata izdota virkne tiesību aktu – Ministru kabineta noteikumu veidā.

Likumā definēti galvenie vides aizsardzības principi:

- 1) princips "piesārņotājs maksā" — persona sedz izdevumus, kas saistīti ar tās darbības dēļ radīta piesārņojuma novērtēšanu, novēršanu, ierobežošanu un seku likvidēšanu;
- 2) piesardzības princips — ir pieļaujams ierobežot vai aizliegt darbību vai pasākumu, kurš var ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, bet kura ietekme nav pietiekami izvērtēta vai zinātniski pierādīta, ja aizliegums ir samērīgs līdzeklis, lai nodrošinātu vides vai cilvēku veselības aizsardzību. Principu neattiecinā uz neatliekamiem pasākumiem, ko veic, lai novērstu kaitējuma draudus vai neatgriezenisku kaitējumu;
- 3) novēršanas princips — persona, cik iespējams, novērš piesārņojuma un citu videi vai cilvēku veselībai kaitīgu ietekmju rašanos, bet, ja tas nav iespējams, novērš to izplatīšanos un negatīvās sekas;
- 4) izvērtēšanas princips — jebkuras tādas darbības vai pasākuma sekas, kas var būtiski ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, jāizvērtē pirms attiecīgās darbības vai pasākuma atļaušanas vai uzsākšanas. Darbība vai pasākums, kas var negatīvi ietekmēt vidi vai cilvēku veselību arī tad, ja ievērotas visas vides aizsardzības prasības, ir pieļaujams tikai tad, ja paredzamais pozitīvais rezultāts sabiedrībai kopumā pārsniedz attiecīgās darbības vai pasākuma nodarīto kaitējumu videi un sabiedrībai.

Izvērtēšanas princips lielā mērā nosaka IVN procedūras juridisko bāzi. Būtiska uzmanība pievērsta sabiedrības tiesību uz informāciju un iespēju piedalīties lēmumu pieņemšanā regulējuma nodrošināšanai.

Likums nosaka arī vides informācijas sistēmas saturu un pieejamību. Diemžēl reāli vides informācijas sistēma nav izveidota un virkne datu (piemēram vides monitoringa rezultāti kā valsts veiktā, tā komersantu un pašvaldību veiktā pašmonitoringa dati, nav publiski pieejami.

Kā būtiskākie vides un dabas aizsardzības uzdevumi, kas ievērojami kā IVN procesā, tā paredzētās darbības īstenošanā, definējami:

- labvēlīgas vides nodrošināšana tagadējās paaudzes un nākamo paaudžu dzīvei, darbam un atpūtai,
- sabiedrības ekoloģisko un ekonomisko interešu saskaņošana;
- pilnīgas un atklātas informācijas nodrošināšana par ekoloģisko stāvokli;
- vides aizsardzības pasākumu stimulēšana;

- zinātniski tehniskā progresa sasniegumu ieviešana vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā.

Šie uzdevumi un principi atbilst un ir ievēroti plānojot Garkalnes novada attīstību.

Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 15.panta pirmo daļu 2009.gada 24. februārī pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.175 „**Noteikumi par nacionālajiem vides indikatoriem**”. Šis normatīvais akts nosaka vienotus nacionālos vides indikatorus tādās jomās kā:

- Atkritumu apsaimniekošana, datu avots LVĢMC;
- Bioloģiskā daudzveidība datu avots DAP;
- Gaisa piesārņojums un ozona slāņa samazināšanās, datu avots LVĢMC;
- Klimata pārmaiņas datu avoti LVĢMC un CSP;
- Ūdeņu apsaimniekošana, datu avots LVĢMC, LHEI un SVA;
- Zemes izmantošana, datu avots LVĢMC, ZM, LAD;
- Dabas resursu izmantošana, datu avots LVĢMC, ZM, CSP.

Diemžēl ne visi ar normatīvajā aktā minētajiem vides indikatoriem saistītie dati ir publiski pieejami un plaši izmantojami ietekmes uz vidi novērtējuma procesā, savukārt daļa indikatoru ir ļoti vispārīgi un pārsvarā izmantojami tikai vispārīgu vides stāvokļa izmaiņu vērtējumam reģionu vai nacionālā līmenī, bet ne atsevišķu objektu vērtējumam.

Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 17.panta otro daļu un likuma “Par piesārņojumu” 45.panta pirmo daļu un 46.panta otro daļu 2009.gada 17.februārī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.158 „**Noteikumi par prasībām attiecībā uz vides monitoringu un tā veikšanas kārtību, piesārņojošo vielu reģistra izveidi un informācijas pieejamību sabiedrībai**”.

Noteikumi nosaka:

- prasības attiecībā uz vides monitoringu un tā veikšanas kārtību;
- kārtību, kādā operators kontrolē emisiju apjomu un veic monitoringu;
- kārtību, kādā operators sniedz informāciju par monitoringa rezultātiem;
- kārtību, kādā valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" izveido piesārņojošo vielu reģistru un nodrošina informācijas pieejamību sabiedrībai par vidi piesārņojošām vielām un operatoru veiktā monitoringa rezultātiem.

Noteikumos noteikts, ka Vides monitoringu organizē Vides ministrijas, Veselības ministrijas un Zemkopības ministrijas padotībā esošas iestādes un zinātniskās institūcijas, pašvaldību iestādes normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos, kā arī gadījumos, ja pašvaldībai nepieciešams novērtēt vides kvalitātes izmaiņas, – par pašvaldību budžeta līdzekļiem, kā arī komersanti, ja to nosaka vides normatīvie akti, – par saviem līdzekļiem.

Šo noteikumu 2.1.apakšpunktā minētās iestādēm jā sagatavo un jāievieto iestādes mājaslapā internetā gada pārskatu par veiktā monitoringa rezultātiem. Diemžēl ne par visiem monitoringa veidiem atrodami šādi pārskati un lielākoties tie ir tikai vispārīgā apkopojums, kas nedod iespēju padziļināti izvērtēt vides stāvokļa izmaiņu tendences konkrētā teritorijā. Paši monitoringa rezultāti lielākoties nav publiski pieejami, kas izslēdz to izmantošanas iespējas un mazina to nozīmi teritoriju attīstības plānošanas jomā, ietekmes uz vidi novērtējuma jomā u.c.

Tāpat publiski nav pieejami operatora veiktā monitoringa rezultāti, lai gan tie iesniedzami atbildīgajās valsts institūcijās, taču nav nekādas to izmantošanas iespējas ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

Noteikumi nosaka, ka Centrs pārskatā par vides stāvokli valstī iekļauj apkopotu informāciju par operatoru veikto monitoringu. Diemžēl šie pārskati reizi četros gados ietver tikai vispārīnātu apkopojumu par valsti kopumā, neietverot pamatdatus, tādējādi tos nav iespējams izmantot ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

Saskaņā ar likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 13.panta pirmo daļu un Vides aizsardzības likuma 39.panta ceturto daļu 2008.gada 16.decembrī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.1059 „**Noteikumi par atbilstības novērtēšanas institūciju novērtēšanu, akreditāciju un uzraudzību**”. Noteikumi neregulē ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas sfēru, taču ir saistoši veicot kvalitātes monitoringu, lai to veiktu nepieciešams saņemt atbilstošu sertifikātu.

Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 31.panta trīspadsmito un četrpadsmito daļu 2008.gada 7.jūlijā izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.511 „**Dabas pieminekļiem nodarītā kaitējuma novērtēšanas un sanācijas pasākumu izmaksu aprēķināšanas kārtība**”.

Saskaņā ar „Vides aizsardzības likuma” prasībām, ir izstrādāti un 24.04.2007. pieņemti MK noteikumi Nr. 281 „**Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas**”. Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumenti izstrādāti un ietver mērķi uzlabot vides stāvokli Garkalnes novadā, tādēļ tajos nav paredzētas rīcības vai pasākumi, kuru īstenošanas gaitā būtu nepieciešama preventīvo vai sanācijas pasākumu veikšana.

Ietekmes uz vidi novērtējums ir procedūra, kas veicama likumā „**Par ietekmes uz vidi novērtējumu**” (14.10.1998) noteiktajā kārtībā, lai novērtētu paredzētās darbības īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai. Likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” veikta virkne grozījumu

Pamatojoties uz likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” izdoti vairāki Ministru Kabineta noteikumi, tai skaitā:

- Ministru kabineta 01.05.2004. noteikumi Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, kas definē stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas kārtību, kā arī prasības stratēģiskā IVN monitoringa veikšanai un Ziņojuma izstrādei.
- Ministru kabineta 27.04.2011. noteikumi Nr. 300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)”
- Ministru kabineta 13.01.2015. noteikumi Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” detalizēti nosaka kārtību, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi.

Šie dokumenti ir saskaņoti ar attiecīgajām Eiropas Savienības direktīvām. Likums un tam pakārtotie noteikumi nosaka tās paredzētās darbības, kurām ir nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums, nosaka secību, kādā novērtējums tiek veikts, skaidro visu procedūrā iesaistīto pušu tiesības, pienākumus un arī atbildību, kā arī raksturo ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātu un tā ietekmi uz lēmuma pieņemšanas kārtību.

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

- 1) Eiropas Padomes 1985.gada 27.jūnija direktīvas 85/337/EEK par dažu valsts un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu^[48];
- 2) Eiropas Padomes 1997.gada 3.marta direktīvas 97/11/EEK, ar kuru groza direktīvu 85/337/EEK par dažu valsts un privāto projektu ietekmes uz vidi novērtējumu^[50];
- 3) Eiropas Padomes 1992.gada 21.maija direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību^[49];
- 4) Eiropas Padomes 1979.gada 2.aprīļa direktīvas 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību^[47];
- 5) Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.jūnija direktīvas 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu^[51];
- 6) Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 26.maija direktīvas 2003/35/EK^[52], ar ko paredz sabiedrības līdzdalību dažu ar vidi saistītu plānu un programmu izstrādē un ar ko attiecībā uz sabiedrības līdzdalību un iespēju griezties tiesās groza Padomes direktīvas 85/337/EEK un 96/61/EK.

15.03.2001. Likums "**Par piesārņojumu**" stājies spēkā 01.07.2001. Tā darbības laikā Likumā veikta virkne grozījumu:

Likuma mērķis ir novērst vai mazināt piesārņojuma dēļ cilvēku veselībai, īpašumam un videi nodarīto kaitējumu, novērst kaitējuma radītās sekas.

Lai detalizēti regulētu piesārņojuma emisijas, pamatojoties uz likumu „Par piesārņojumu” izdota virkne Ministru kabineta noteikumu.

Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 18.1 panta trešo daļu 2014.gada 7.janvārī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.16 „**Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība**”.

Noteikumi nosaka:

- trokšņa rādītājus, to piemērošanas kārtību un novērtēšanas metodes;
- prasības un termiņus trokšņa kartēšanai, kā arī rīcības plāna trokšņa samazināšanai un trokšņa stratēģisko karšu izstrādei;
- vides trokšņa radīto kaitīgo seku novērtēšanas metodes;
- kārtību, kādā īstenojama sadarbība ar kaimiņvalstīm vides trokšņa novērtēšanā un samazināšanā (ja novērota pārrobežu ietekme);
- informāciju, kāda par vides troksni sniedzama sabiedrībai un Eiropas Komisijai, tās sniegšanas kārtību un termiņus, kā arī kārtību, kādā sabiedrība tiek iesaistīta rīcības plāna trokšņa samazināšanai izstrādē.

Noteikumos noteiktas pieļaujamās trokšņa rādītāju vērtības, kuras jāņem vērā veicot kartēšanu un rīcības plānu izstrādi trokšņa samazināšanai.

Saskaņā ar likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 7.pantu un likuma "Par piesārņojumu" 11.panta otrās daļas 4.punktu 2002.gada 23.aprīlī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.163 „**Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām**”

Noteikumi nosaka būtiskās prasības tādu ārpus telpām izmantojamu iekārtu ražošanai, marķēšanai un atbilstības novērtēšanai, kuras emitē troksni, kā arī nosaka iekārtu tirgus

uzraudzības kārtību. Noteikumu pirmajā pielikumā ir uzskaitītas iekārtas, uz kurām attiecas šie noteikumi.

Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 12.panta otro daļu un 17.panta trešo daļu 2009.gada 3.novembrī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.1290 „**Noteikumi par gaisa kvalitāti**”

Noteikumi nosaka kvalitātes normatīvus ārtelpu gaisam troposfērā (neietverot darba vidi) Latvijas teritorijā, kā arī:

- gaisa kvalitātes normatīvu sasniegšanas termiņus;
- gaisu piesārņojošu vielu augstāko un zemāko pieļaujamo līmeni vidē un raksturlielumus;
- parametrus, monitoringa metodes un metodes, kuras izmanto, lai noteiktu attiecīgo gaisa kvalitātes normatīvu pārsniegumu;
- pasākumus, kas veicami, ja gaisa kvalitātes normatīvi tiek pārsniegti.

Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 12.panta otro daļu 2002.gada 12.martā izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.118 „**Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti**”

Noteikumi nosaka kvalitātes normatīvus virszemes un pazemes ūdeņiem. Pasākumi, kas veikti noteikumu prasību īstenošanai nedrīkst tieši vai netieši palielināt ūdens, gaisa vai augsnes piesārņojumu. Noteikumu 5. pants nosaka nepieciešamību novērtēt virszemes ūdens kvalitāti ar noteikumu 1. pielikuma 1. tabulā minētajām vielām un samazināt ūdens piesārņojumu ar noteikumu 1. pielikuma 2. tabulā minētām vielām. Atbilstoši noteikumu 26.pantā noteiktajam, 10.pielikuma 1.tabulā noteiktos ūdens kvalitātes normatīvus piemēro pazemes ūdeņu stāvokļa novērtēšanai.

Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 11.panta otrās daļas 2.punktu, 18.panta otrās daļas 1.punktu, 45.panta pirmo daļu un 46.panta otro daļu 2002.gada 22.janvārī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.34 „**Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī**”

Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 12.panta otro un 2.1daļu 2005.gada 25.oktobrī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.804 „**Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem**”

Saskaņā ar likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 7.pantu un likuma "Par piesārņojumu" 11.panta otrās daļas 5.punktu un 10.punktu 2005.gada 27.decembrī izdoti Ministru kabineta noteikumi Nr.1047 „**Noteikumi par autoceļiem neparedzētās mobilās tehnikas iekšdedzes motoru radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā**”

Noteikumi nosaka būtiskās prasības un to ievērošanas uzraudzības kārtību autoceļiem neparedzētās mobilās tehnikas iekšdedzes motoru, kā arī atsevišķu dzelzceļa un upju satiksmē izmantojamo iekšdedzes motoru radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā, šo motoru tipa apstiprināšanas kārtību un tirgus uzraudzību.

05.02.1997. likums **Aizsargjoslu likums** stājas spēkā 11.03.1997. Likuma darbības laikā tajā veikti vairākkārtīgi grozījumi:

Likums pieņemts, lai aizsargātu dabiskus un mākslīgus objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošinātu to ekspluatāciju un drošību, kā arī pasargātu cilvēku un vidi kopumā no saimnieciskās darbības nelabvēlīgās ietekmes. Šī likuma galvenie uzdevumi ir noteikt:

- aizsargjoslu veidus un funkcijas;

- aizsargjoslu izveidošanas pamatprincipus;
- aizsargjoslu uzturēšanas un stāvokļa kontroles kārtību;
- saimnieciskās darbības aprobežojumus aizsargjoslās.

No likumā atrunātās kārtības būtu jāapskata aizsargjoslu izveides un uzturēšanas kārtība, kas skar derīgo izrakteņu ieguves teritoriju, kā arī to objektu aizsargjoslu nosacījumus, kas atrodas paredzētās derīgo izrakteņu ieguves teritorijas tiešā ietekmes zonā.

Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu ir izdota virkne normatīvo aktu. Garkalnes novada teritorijā ir noteiktas aizsargjoslas un uzrādītas Garkalnes novada teritorijas plānojumā.

28.10.2010. likums **Atkritumu apsaimniekošanas likums** ("LV", 183 (4375), 17.11.2010.) [stājas spēkā 18.11.2010.] ar grozījumiem:

Likums nosaka, ka atkritumu apsaimniekošana veicama tā, lai netiktu apdraudēta cilvēku dzīvība un veselība, kā arī personu manta. Atkritumu apsaimniekošana nedrīkst negatīvi ietekmēt vidi:

- radīt apdraudējumu ūdeņiem, gaisam, augsnei, augiem un dzīvniekiem;
- radīt traucējošus trokšņus vai smakas;
- nelabvēlīgi ietekmēt ainavas un īpaši aizsargājamās teritorijas;
- piesārņot un piegružot vidi.

Likuma 3.pantā teikts, ka šis likums neattiecas uz atkritumiem, kas radušies derīgo izrakteņu izpētes, ieguves, apstrādes un uzglabāšanas procesos. Sadzīves atkritumu, kas radīsies, veicot paredzamo darbību, apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā regulē pašvaldība, izdodot saistošos noteikumus, kuros nosaka prasības atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai un uzglabāšanai, kā arī kārtību, kādā veicami maksājumi par šo atkritumu apsaimniekošanu.

Ministru kabineta 19.04.2011. noteikumi Nr. 302 „**Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus**”

Noteikumi nosaka:

- atkritumu klasifikatoru;
- īpašības, kuras padara atkritumus bīstamus;
- kritērijus blakusproduktiem;
- kritērijus atkritumu statusa piemērošanas izbeigšanai;
- kārtību, kādā piemērojami kritēriji blakusproduktiem un atkritumu statusa piemērošanas izbeigšanai.

02.05.1996. likums **“Par zemes dzīlēm”** ("LV", 87 (572), 21.05.1996., Ziņotājs, 13, 11.07.1996.) [stājas spēkā 04.06.1996.] ar grozījumiem:

Šis likums ir viens no būtiskākajiem dabas resursu ieguvei reglamentējošiem normatīvajiem aktiem. Likuma loma vides aizsardzībā ir nodrošināt zemes dziļu izmantošanu un aizsardzību. Tas nosaka kārtību, kādā veicama zemes dziļu kompleksa, racionāla un vidi saudzējoša izmantošana. Saskaņā ar šī likuma 15. pantu, galvenās prasības zemes dziļu aizsardzībā, ir šādas:

- racionāla derīgo izrakteņu ieguve, kā arī atradnēs sastopamo blakusproduktu izmantošana;
- zemes dziļu izmantošana, nepieļaujot kaitīgu ietekmi uz derīgo izrakteņu krājumiem un zemes dziļu īpašībām,

- zemes dzīļu izmantošana, nepieļaujot piesārņošanu ar pazemes un virszemes būvēs un krātuvēs glabājamām ekoloģiski bīstamām vielām, kā arī notekūdeņiem.

Zemes dzīļu izmantošanu drīkst uzsākt tikai tad, kad ir saņemta zemes dzīļu izmantošanas atļauja (licence) Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Likumā ir noteiktas zemes dzīļu izmantotāju tiesības (13. pants) un pienākumi (14. pants), tai skaitā pienākums atlīdzināt visus zaudējumus, kas nodarīti viņu veiktās zemes dzīļu izmantošanas rezultātā zemes dzīļu īpašniekiem, izmantotājiem, videi, kultūras pieminekļiem.

Likums „**Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām**” Pieņemts: 02.03.1993., stājas spēkā: 07.04.1993. Likumā veikta virkne grozījumu:

Likums nosaka:

- īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas pamatprincipus;
- īpaši aizsargājamo dabas teritoriju veidošanas kārtību un pastāvēšanas nodrošinājumu;
- īpaši aizsargājamo dabas teritoriju pārvaldes, to stāvokļa kontroles un uzskaites kārtību;
- kārtību, kā savienot valsts, starptautiskās, reģionālās un privātās intereses īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanā, saglabāšanā, uzturēšanā un aizsardzībā.

Likuma objekti ir īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk — aizsargājamās teritorijas).

Aizsargājamās teritorijas ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūciju lēmumu un tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas nolūkā: aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību (retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus utt.); nodrošināt zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību; saglabāt sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

Aizsargājamās teritorijas iedala šādās kategorijās: dabas rezervāti, nacionālie parki, biosfēras rezervāti, dabas parki, dabas pieminekļi, dabas liegumi, aizsargājamās jūras teritorijas un aizsargājamo ainavu apvidi.

Likumā definētas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas – NATURA 2000, kuras ir vienots Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkls. Tas izveidots, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo biotopu, īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu aizsardzību vai, kur tas nepieciešams, atjaunošanu to dabiskās izplatības areāla robežās. Paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.

Likums nosaka, ka, veicot tautsaimniecības un teritorijas plānošanu, zemes ierīcību, meža apsaimniekošanu un visu veidu projektēšanas darbus, jāievēro aizsargājamo teritoriju izvietojums, to aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kā arī dabas aizsardzības plāns.

Pamatojoties uz likumā ietvertajiem deleģējumiem ir izdota virkne tiesību aktu, kas detalizē aizsargājamo dabas teritoriju izveidi, aizsardzību un izmantošanu, tai skaitā individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi daudzām aizsargājamām teritorijām.

Kritērijus, pēc kuriem nosakāmi kompensējošie pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) tīklam, kompensējošo pasākumu piemērošanas kārtību un prasības ilgtermiņa monitoringa plāna izstrādei un ieviešanai nosaka 2006.gada 18.jūlija MK noteikumi Nr.594 **"Par kritērijiem, pēc kuriem nosakāmi kompensējošie pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) tīklam, to piemērošanas kārtību un prasībām ilgtermiņa monitoringa plāna izstrādei un ieviešanai"** .

2006.gada 6.jūnija MK noteikumi Nr.455 **"Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)"** nosaka

- kārtību, kādā novērtējama to paredzēto darbību ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), kuru īstenošanai nav jāveic ietekmes uz vidi novērtējums;
- ziņojuma par kompensējošo pasākumu piemērošanu saturu, kā arī kārtību, kādā ziņojumu nosūta Eiropas Komisijai;
- kārtību, kādā sagatavo informatīvo ziņojumu par paredzēto darbību vai plānošanas dokumenta īstenošanu un iesniedz to Ministru kabinetā lēmuma pieņemšanai.

Dabas pieminekļiem nodarītā kaitējuma dēļ radīto zaudējumu aprēķināšanas kārtību nosaka 2008.gada 7.jūlija MK noteikumi Nr.511 **„Dabas pieminekļiem nodarītā kaitējuma novērtēšanas un sanācijas pasākumu izmaksu aprēķināšanas kārtība”**

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamos un aizliegtos darbības veidus aizsargājamās teritorijās, kā arī aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās lietošanas un izveidošanas kārtību nosaka 2010.gada 16.marta MK noteikumi Nr.264 **"Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"**

Ministru kabineta 16.01.2010. noteikumi Nr. 17 **"Noteikumi par aizsargājamām jūras teritorijām"** nosaka aizsargājamās jūras teritorijas.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas - dabas liegumus nosaka 1999.gada 15.jūnija MK noteikumi Nr.212 **„Par dabas liegumiem"**.

2011.gada 6.decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.930 **Dabas lieguma "Garkalnes meži" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi** regulē darbības Garkalnes novadā esošajā īpaši aizsargājamajā teritorijā – dabas liegumā Garkalnes meži. Minēto noteikumu nosacījumi pilnībā ievēroti Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentos.

„Sugu un biotopu aizsardzības likums" pieņemts: 16.03.2000, Stājās spēkā: 19.04.2000. Likumā veikta virkne grozījumu:

Likuma mērķis ir:

- nodrošināt bioloģisko daudzveidību, saglabājot Latvijai raksturīgo faunu, floru un biotopus;
- regulēt sugu un biotopu aizsardzību, apsaimniekošanu un uzraudzību;
- veicināt populāciju un biotopu saglabāšanu atbilstoši ekonomiskajiem un sociālajiem priekšnoteikumiem, kā arī kultūrvēsturiskajām tradīcijām;
- regulēt īpaši aizsargājamo sugu un biotopu noteikšanas kārtību.

Likums nosaka Valsts pārvaldes kompetenci sugu un biotopu aizsardzībā, sugu un biotopu aizsardzības prasības.

Zemes īpašniekiem un pastāvīgajiem lietotājiem ir pienākums veicināt sugu un biotopu daudzveidības saglabāšanu, ziņot Valsts vides dienesta attiecīgajai reģionālajai vides pārvaldei par īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izmaiņām un faktoriem, kas pasliktina to stāvokli, kā arī par aizsardzības prasību neievērošanu, neierobežot īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izpēti, uzskaiti un kontroli, nodrošināt migrējošiem dzīvniekiem (arī putnu sugām, kas nav iekļautas īpaši aizsargājamo sugu sarakstos) netraucētu atpūtu un barošanos migrācijas sezonas laikā, ieviest saudzīgas ekoloģiskās metodes, lai novērstu dzīvnieku nodarītos postījumus.

Attiecībā uz īpaši aizsargājamo sugu dzīvniekiem, to skaitā putniem, visās to attīstības stadijās ir aizliegta apzināta traucēšana (īpaši vairošanās, mazuļu augšanas, spalvu mešanas, ziemas guļas un migrācijas laikā) un dzīvotņu postīšana, vairošanās vietu iznīcināšana vai bojāšana, putnu dzīvotņu piesārņošana, kaitējuma nodarīšana tām vai citāda putnu traucēšana.

2006.gada 21.februāra MK noteikumos Nr.153 „**Par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu**” 2000.gada 5.decembra MK noteikumos, Nr.421 „**Par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu**”, 2000.gada 14.novembra MK noteikumos Nr.396 „**Par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpašu aizsargājamo sugu sarakstu**” iekļautas tiesību normas, kas izriet no Padomes 1992.gada 21.maija Direktīvas 92/43/EEK par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību.

2012.gada 18.decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.940 „**Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu**” Noteikumi nosaka mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību.

Ministru kabineta 2014.gada 9.jūnija noteikumi Nr. **293 „Dabas datu pārvaldības sistēmas uzturēšanas, datu aktualizācijas un informācijas aprites kārtība”** nosaka dabas datu pārvaldības sistēmas, tajā skaitā sistēmā ietvertā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, mikroliegumu, īpaši aizsargājamo sugu, to dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu valsts reģistra, uzturēšanas, datu aktualizācijas un informācijas aprites kārtību.

“Meža likums” pieņemts: 24.02.2000., stājās spēkā: 17.03.2000. Likumā veikta virkne grozījumu:

Likuma mērķis ir veicināt meža ekonomiski, ekoloģiski un sociāli ilgtspējīgu apsaimniekošanu un izmantošanu, visiem meža īpašniekiem vai tiesiskajiem valdītājiem nodrošinot vienādas tiesības, īpašuma tiesību neaizskaramību un saimnieciskās darbības patstāvību un nosakot vienādus pienākumus. Likums reglamentē valsts meža zemes pārvaldības un atsavināšanas nosacījumus.

Likumā noteikts, ka par mežu neuzskata zemi, ko aizņem esošu autoceļu zemes nodalījuma josla, dzelzceļa zemes nodalījuma joslu, elektrisko tīklu un elektronisko sakaru tīklu gaisvadu līniju trases, gāzes vadu, naftas vadu trases, ūdensvadu trases un kapsētas, kā arī mākslīgas vai dabiskas izcelsmes koku rindas, kuras platums ir mazāks par 20 metriem, augļu dārzi, parki, kokaudzētavas, . kā arī atsevišķi no meža esošu platību, kas atbilst meža definīcijai šā likuma 1.panta 34.punkta izpratnē un ir mazāka par 0,5 hektāriem.

Likumā ietverta prasība, ka meža apsaimniekošana nedrīkst būt pretrunā ar teritorijas attīstības plānošanas dokumentu prasībām.

„Ūdens apsaimniekošanas likums” Pieņemts: 12.09.2002., stājies spēkā: 15.10.2002.

Likumā veikta virkne grozījumu:

Likuma mērķis ir izveidot tādu virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzības un apsaimniekošanas sistēmu, kas:

- veicina ilgtspējīgu un racionālu ūdens resursu lietošanu, nodrošinot to ilgtermiņa aizsardzību un iedzīvotāju pietiekamu apgādi ar labas kvalitātes virszemes un pazemes ūdeni,
- novērš ūdens un no ūdens tieši atkarīgo sauszemes ekosistēmu un mitrāju stāvokļa pasliktināšanos, aizsargā šīs ekosistēmas un uzlabo to stāvokli,
- uzlabo ūdens vides aizsardzību, pakāpeniski samazina arī prioritāro vielu emisiju un noplūdi, kā arī pārtrauc ūdens videi īpaši bīstamu vielu emisiju un noplūdi,
- nodrošina pazemes ūdeņu piesārņojuma pakāpenisku samazināšanu un novērš to turpmāku piesārņošanu,
- nodrošina pazemes ūdens resursu atjaunošanu,
- nodrošina zemes aizsardzību pret applūšanu vai izkalšanu,
- nodrošina Latvijas jūras ūdeņu aizsardzību,
- sekmē starptautiskajos līgumos noteikto mērķu sasniegšanu, lai pārtrauktu un novērstu jūras vides piesārņošanu, pārtrauktu vai pakāpeniski novērstu ūdens videi īpaši bīstamu vielu emisiju un noplūdi jūras vidē un sasniegtu tādu stāvokli, ka jūras vidē antropogēnās izcelsmes ķīmisko vielu koncentrācija ir tuva nullei, bet dabā sastopamo ķīmisko vielu koncentrācija — tuva dabā pastāvošajam fona līmenim;

Kā arī izveidot plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības sistēmu, lai mazinātu ar plūdiem saistītu nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēku veselību, vidi, kultūras mantojumu un saimniecisko darbību.

Pamatojoties uz ūdens apsaimniekošanas likumu, ir izstrādāti un pieņemti vairāki normatīvie akti MK noteikumi, tai skaitā:

- Ministru kabineta 13.01.2012. noteikumi Nr. 38 “Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība”;
- Ministru kabineta 16.07.2010. noteikumi Nr. 608 “Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai”;
- Ministru kabineta 03.12.2009. noteikumi Nr. 1354, “Noteikumi par sākotnējo plūdu riska novērtējumu, plūdu kartēm un plūdu riska pārvaldības plānu”
- Saskaņā ar likumu ir izstrādāts un akceptēts Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam

Likums **„Par kultūras pieminekļu aizsardzību”** pieņemts: 12.02.1992., stājās spēkā: 11.03.1992. Likumā veikta virkne grozījumu:

Kultūras pieminekļu aizsardzība ir pasākumu sistēma, kas nodrošina kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un ietver tā uzskaiti, izpēti, praktisko saglabāšanu, kultūras pieminekļu izmantošanu un to popularizēšanu.

“Zemes pārvaldības likums”, pieņemts: 30.10.2014., stājas spēkā: 01.01.2015., ar grozījumiem. Likuma mērķis ir veicināt ilgtspējīgu zemes izmantošanu un aizsardzību. Likums nosaka zemes izmantošanas un aizsardzības pamatprincipus un nosacījumus, kas ievērojami

darbībās ar zemes īpašumiem, kā arī definē kompetences sadalījumu Zemes pārvaldībā. Definē prasības Zemes un augsnes aizsardzības un kvalitātes novērtējumam, Zemes pārraudzībai un ar zemi saistītās informācijas apkopošanai un uzglabāšanai.

“Attīstības plānošanas sistēmas likums”, Pieņemts: 08.05.2008., Stājas spēkā: 01.01.2009. Likuma mērķis ir, nosakot attīstības plānošanas sistēmu, sekmēt valsts ilgtspējīgu un stabilu attīstību, kā arī iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu. Likums attiecas uz attīstības plānošanu Saeimā, Ministru kabinetā, tiešās valsts pārvaldes iestādēs, plānošanas reģionos, pašvaldībās un valsts pārvaldes iestādēs, kas nav padotas Ministru kabinetam (turpmāk — valsts un pašvaldību institūcijas). Likums nosaka vienotu attīstības plānošanas sistēmu, nosakot vienotas prasības plānošanas dokumentiem, to hierarhiju, kā arī attīstības plānošanas pamatprincipus un atbildību.

„Teritorijas attīstības plānošanas likums”, pieņemts: 13.10.2011., stājies spēkā: 01.12.2011. Likumā veikti virkne grozījumu:

Likuma mērķis ir panākt, ka teritorijas attīstība tiek plānota tā, lai varētu paaugstināt dzīves vides kvalitāti, ilgtspējīgi, efektīvi un racionāli izmantot teritoriju un citus resursus, kā arī mērķtiecīgi un līdzsvaroti attīstīt ekonomiku.

Likumā noteikts, ka Teritorijas attīstības plānošanā ievēro Attīstības plānošanas sistēmas likumā nostiprinātos principus, kā arī šādus principus:

- 1) ilgtspējības princips — teritorijas attīstību plāno, lai saglabātu un veidotu esošajām un nākamajām paaudzēm kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu, dabas un kultūras mantojuma attīstību;
- 2) pēctecības princips — jaunus teritorijas attīstības plānošanas dokumentus izstrādā, izvērtējot spēkā esošos attīstības plānošanas dokumentus un to īstenošanas praksi;
- 3) vienlīdzīgu iespēju princips — nozaru un teritoriālās, kā arī privātpersonu un sabiedrības intereses tiek vērtētas kopsakarībā ar mērķi veicināt attiecīgās teritorijas ilgtspējīgu attīstību;
- 4) nepārtrauktības princips — teritorijas attīstību plāno nepārtraukti, elastīgi un cikliski, uzraugot šo procesu un izvērtējot jaunāko informāciju, zināšanas, vajadzības un iespējamus risinājumus;
- 5) atklātības princips — teritorijas attīstības plānošanā un dokumentu izstrādē iesaista sabiedrību un nodrošina informācijas un lēmumu pieņemšanas atklātumu;
- 6) integrētas pieejas princips — ekonomiskie, kultūras, sociālie un vides aspekti tiek saskaņoti, atsevišķu nozaru intereses tiek koordinētas, teritoriju attīstības prioritātes tiek saskaņotas visos plānošanas līmeņos, sadarbība ir mērķtiecīga, un tiek novērtēta plānoto risinājumu ietekme uz apkārtējām teritorijām un vidi;
- 7) daudzveidības princips — teritorijas attīstību plāno, ņemot vērā dabas, kultūrvides, cilvēku un materiālo resursu un saimnieciskās darbības daudzveidību;
- 8) savstarpējās saskaņotības princips — teritorijas attīstības plānošanas dokumentus izstrādā, tos savstarpēji saskaņojot un izvērtējot citos teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteikto.

3. SASAISTE AR CITIEM ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Garkalnes novada AP izstrādāta saskaņā ar spēkā esošajiem plānošanas dokumentiem. Nacionāla līmeņa plānošanas dokumenti:

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija parāda valsts un sabiedrības tālākos uzdevumus ceļā uz vienotu mērķi – līdzsvarotu un ilgtspējīgu valsts attīstību, norāda veidus, kā veiksmīgi reaģēt uz globālajām pārmaiņām, to radītos izaicinājumus pārvēršot arvien jaunās iespējās.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija tika veidota, apzinoties, ka laikā līdz 2030. gadam Latvija neizbēgami pārdzīvos lielas, ar globāliem procesiem saistītas pārmaiņas. Tieši šie globālie procesi un ar tiem saistītie izaicinājumi kalpoja par izejas punktu stratēģijas izstrādē:

- demogrāfiskās izmaiņas – iedzīvotāju skaita samazināšanās un novecošanās;
- globalizācija ekonomikā un inovatīvās/radošās ekonomikas attīstība;
- darba tirgus dinamika un prasība pēc jaunām kompetencēm un iemaņām;
- klimata pārmaiņas;
- augošs pieprasījums enerģētikā un enerģētiskā drošība;
- bioloģiskās daudzveidības samazināšanās un dabas kā dzīves vides apdraudētība;
- demokrātiskās pārstāvniecības institūciju krīze un jaunu publiskās līdzdalības formu attīstība;
- globālās vidusšķiras attīstība un relatīvo nabadzības risku pieaugums;
- urbanizācija, aglomerācija un reģionālā pozicionēšanās.

Nacionālais attīstības plāns ir vidēja termiņa (septiņi gadi) reģionālās politikas plānošanas dokuments, kurā analizēta sociālā un ekonomiskā situācija, noteikti reģionālās attīstības mērķi un prioritātes, atbalsta pasākumi noteikto mērķu īstenošanai un izpildei nepieciešamie finanšu līdzekļi.

Nacionālais attīstības plāns 2014. – 2020.gadam ir plānošanas dokuments, kas nosaka Latvija galvenos attīstības virzienus un parāda valsts un sabiedrības svarīgākos uzdevumus, lai sasniegtu izvirzīto mērķi. Nacionālā attīstības plāna stratēģiskais mērķis: Ekonomikas izrāviens.

Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam (VPP2020)59. virsmērķis – nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli.

Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.–2019.gadam. Reģionālās politikas pamatnostādnes (turpmāk – pamatnostādnes) ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas nosaka Latvijas reģionālo politiku, aptverot laika periodu līdz 2019.gadam. Pamatnostādnes ir Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam noteiktās Telpiskās attīstības perspektīvas ieviešanas dokuments, kas paredz konkrētus rīcības virzienus un uzdevumus vidējā termiņā, un tās detalizē Nacionālā attīstības plāna 2014.-2020.gadam uzstādījumus, rīcības virzienus un uzdevumus reģionālajā politikā.

Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumenti

Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumenti ir galvenā saikne starp nacionāla un pašvaldības līmeņa plānošanas dokumentiem.

Izstrādājot Garkalnes novada attīstības programmu, tika izvērtēti Rīgas plānošanas reģionā spēkā esošie plānošanas dokumenti:

RPR Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014-2030

RPR Attīstības programma 2014-2020

RPR telpiskais (teritorijas) plānojums(2005.-2025.g.)

Ar visiem minētajiem plānošanas dokumentiem un tajos izvirzītajiem mērķiem saskaņojas Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumenti.

Garkalnes novada ūdenssaimniecības attīstības plāns Apstiprināts, spēkā esošs līdz 2023.gadam Garkalnes novada būvvalde ir izstrādājusi Garkalnes novada ūdenssaimniecības attīstības plānu līdz 2023.gadam, ietverot tajā visas novada apdzīvotās vietas. Plāna prioritārajā programmā paredzēts pieslēgt centralizētai ūdensapgādes sistēmai 80 % no visām novada māsaimniecībām.

Garkalnes novada Telpiskās attīstības stratēģija 2008. – 2030. Attīstības stratēģijā pie ilgtspējīgas telpiskās attīstības prioritārajiem stratēģiskajiem virzieniem ir izvirzīta arī kvalitatīvas vides infrastruktūras izveide. Pie mērķa „Novada teritorija – līdzsvarota un pievilcīga dzīves telpa” ir izvirzīts uzdevums „Kvalitatīvas dzīves vides nepārtraukta plānošana”. Pie mērķa „Uzņēmumu un pašvaldības sadarbība izglītības, ražošanas un pakalpojumu sasaistē. Kvalitatīva un efektīva infrastruktūra” ir izvirzīts uzdevums „Inženiertehniskās un vides infrastruktūras sakārtošana un uzlabošana”. Pie apdzīvojuma telpiskās struktūras attīstības virzieniem ir uzsvērtā nepieciešamība novada ciemos ilgtspējīgas vides kvalitātes nodrošināšanai iekārtot centralizētu ūdens apgādi un centralizētu ūdens novadi (kanalizāciju). Pie ainavu telpu attīstības virzieniem tiek uzsvērtā nepieciešamība veicināt ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu, novērst piesārņojuma riskus, nodrošināt saprātīgu un ilgtspējīgu ūdens resursu aizsargāšanu un izmantošanu. Pie infrastruktūras attīstības virzieniem ir noteikta vajadzība uzlabot ūdens apgādes sistēmas un nodrošināt iedzīvotājiem augsti kvalitatīvus vides infrastruktūras pakalpojumus, tostarp centralizētu ūdens apgādi un kanalizāciju visos novada ciemos.

Dabas aizsardzības plāni: Saskaņā ar Latvijas Republikas vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra K.Gerhada 2016.gada 18.februāra rīkojumu Nr.24 „Par dabas aizsardzības plānu darbības termiņa pagarināšanu” dabas lieguma „Garkalnes meži” dabas aizsardzības plāna darbības termiņš pagarināts līdz 2019.gada 31.decembrim.

4. Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu īss raksturojums

Garkalnes novada Attīstības programmas 2013. – 2024.gadam īss raksturojums

Attīstības programma ir vidēja termiņa (7 gadi) teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas tiek izstrādāts laika posmam no 2013.-2019.gadam. Tā galvenais mērķis ir noteikt attiecīgās pašvaldības attīstības prioritātes un izstrādāt konkrētu pasākumu kopumu šo prioritāšu sasniegšanai.

Garkalnes novada Attīstības programmas izstrādes mērķis ir savstarpēji saskaņot valsts, reģionālā un vietējā līmeņa vidēja termiņa attīstības plānus, mērķus un uzdevumus.

Kā Garkalnes novada attīstības vīziju plānošanas dokuments definē, ka Garkalnes novads 2030.gadā ir:

- Ilgtspējīgas attīstības teritorija ar piepilsētai raksturīgām iezīmēm;
- Sociāli vienota, droša un kvalitatīva dzīves un darba vide;
- Saimnieciski aktīva, atvērta, ar atbilstošu infrastruktūru nodrošināta vide investīcijām;
- Teritorija ar modernu sociālo, komerciālo pakalpojumu saimniecības infrastruktūru;
- Spēcīgi uz jaunu tehnoloģiju izmantošanu balstīto un arī tradicionālo nozaru uzņēmumu attīstība, kas funkcionāli saistīti ar citiem uzņēmumiem ārpus novada teritorijas;
- Pilda Rīgas piepilsētas teritorijas funkcijas – ar specializētu saimniecības attīstību, un piesaistot apmeklētājus atpūtai un sportam, kultūras aktivitātēm – valsts un galvaspilsētas piepilsētas sporta / atpūtas centrs.

Vēlamās situācijas sasniegšanai, kas vērsta uz teritorijas attīstības vīzijas sasniegšanu, ir definēti šādi stratēģiskie mērķi (SM):

SM1: Cilvēkresursu attīstība

SM2: Sakoptas, drošas un veselīgas dzīves vides veidošana

SM3: Saimnieciskā attīstība

SM4: Ilgtspējīga / telpiskā attīstība

Stratēģiskie mērķi kalpo par pamatu prioritāšu noteikšanai un turpmāko veicamo darbību identificēšanai.

Vidēja termiņa prioritātes (VP) ir svarīgākie nosacījumi, lai sekmētu stratēģisko mērķu sasniegšanu. Vidēja termiņa prioritātes tika noteiktas, izvērtējot novada resursus, specializāciju, un ņemot vērā stratēģiskos mērķus, SVID analīzi.

Ir noteiktas šādas vidēja termiņa prioritātes:

- VTP1: Izglītotas, sociāli nodrošinātas un aktīvas sabiedrības veidošana
- VTP2: Droša, kopta un pievilcīga dzīves vide
- VTP3: Uzņēmējdarbības attīstības veicināšana
- VTP4: Sakārtota tehniskā un vides infrastruktūra

Plānošanas dokumentā ir noteikti Rīcības virzieni (RV) vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai, kas ietver konkrētu pasākumu kopumu. Rīcības virzienu īstenošanai ir noteikti vidējā termiņā risināmie uzdevumi (U), kas ir iniciatīvu un rīcību kopums, kā arī definēti rezultāti, kas sasniedzami.

Analizējot Attīstības programmas sasaisti ar citiem plānošanas dokumentiem, galvenā uzmanība pievērsta tās saistībai un atbilstībai Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem, kā arī Nacionālajā attīstības plānā un Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentos definētajiem mērķiem un uzdevumiem, kā arī ceļiem definēto mērķu sasniegšanai.

Rīcības plāns ir izstrādāts laika periodam no 2012. līdz 2018.gadam. Tas ir pievienots Attīstības programmai kā 1. pielikums. Investīciju plāns ir izstrādāts laika periodam no 2012. līdz 2018.gadam. Tas ir pievienots Attīstības programmai kā 2. pielikums.

Plānošanas dokumentam vienlaicīgi ar Garkalnes novada teritorijas plānojumu 2013. – 2024.gadam ir veikts vienots stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums. 2013.gada 5.novembrī Vides pārraudzības valsts birojs izdevis Atzinumu Nr.33 "Par Garkalnes novada teritorijas plānojuma 2013.–2024.gadam un Garkalnes novada attīstības programmas 2013.–2019.gadam Vides pārskatu"

Garkalnes novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam īss raksturojums

Garkalnes novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam ir izstrādāts ar mērķi nodrošināt novada ilgtspējīgu attīstību, vienlaikus saglabājot unikālās dabas vērtības. Teritorijas plānojums ir attīstības plānošanas instruments, kas veido novada turpmākās attīstības ietvaru un definē teritorijas izmantošanas nosacījumus.

- Bez Teritorijas attīstības plānošanas likumā noteiktajiem principiem, teritorijas plānojuma izstrādē ir ievēroti arī vēl šādi principi:
- Plānojumu pēctecība, kas nozīmē, ka novada teritorijas plānojumā pamatā tiek saglabāti un pārmantoti iepriekšējā Teritorijas plānojuma 2009.-2021.gadam risinājumi, ciktāl nav mainījies to pamatojums un atbilstība nākotnes iecerēm.
- Tiesiskā paļāvība, kas nozīmē, ka ikviena iepriekš likumīgi uzsāktā darbība un teritorijas izmantošana var tikt turpināta arī pēc jaunā teritorijas plānojuma stāšanās spēkā. Mainot zonējuma apzīmējumus, ievērots, lai jaunajā plānojumā būtu saglabāti iepriekšējā teritorijas plānojumā noteiktie atļautie teritorijas izmantošanas veidi.
- Elastīgums un detalizācijas iespējas, kas nozīmē, ka doti daudz vispārīgāki un elastīgāki teritoriju izmantošanas nosacījumi, paredzot iespēju ar lokālpilnojamu vai detālpilnojamu izstrādāt konkrētām teritorijām detalizētākus risinājumus un nosacījumus.

Teritorijas plānojuma risinājumu pamatā ir Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģijā 2008-2030.gadam izvirzītais vispārīgais mērķis: novada iedzīvotāju labklājība - veselīga, labvēlīga un droša vide dzīvošanai un sociāli un telpiski līdzsvarota attīstība, kas virzīta uz daudzveidīgu, kultūrā un zināšanām balstītu konkurētspējīgu saimniecisko darbību.

Novada teritorijas attīstībai izvirzītie šādi galvenie mērķi:

1. Līdzsvarota un pievilcīga dzīves telpa;
2. Spēcīga kopiena un ieinteresēta, aktīva iedzīvotāju līdzdalība;
3. Aktīva un daudzveidīga saimnieciskā darbība un darba vietas;

4. Ērta sasniedzamība un pievilcīga uzturēšanās novadā, piepilsētas pakalpojumu mezglu attīstība (transporta, apmešanās, informācija);
5. Kvalitatīva un efektīva infrastruktūra;
6. Attīstīta atpūtas infrastruktūra.

5. Ar plānošanas dokumentu īstenošanu saistītie vides aspekti, tos raksturojošie indikatori

Vides un ilgtspējīgas attīstības politikas ieviešanas efektivitāti un vides stāvokļa atbilstību politikas mērķiem novērtē, izmantojot vides un ilgtspējīgas attīstības indikatorus.

Indikatoru izvēli nosaka prognozējamie vides aspekti, un tiem būtu jāatbilst šādām prasībām:

- ir jāvar definēt indikatora izšķirtspēju telpā un laikā,
- aprēķina rezultātu jāvar izteikt ar skaitlisku lielumu sakārtotu masīvu,
- mērījumu virknei ir jābūt veiktai vai jāparedz to veikt nākotnē, pietiekami ilgā laika posmā, lai varētu novērtēt tendences;
- indikatoram jābūt salīdzināmam pašam ar sevi atšķirīgos laika momentos Tas nosaka, ka mērījumiem (datu saturam, to ieguvei un sekojošam aprēķinam) dažādos laika momentos ir jābūt veiktiem ar metodiski vienveidīgu vai vismaz droši salīdzināmu paņēmieni;
- indikatoram pēc iespējas jābūt salīdzināmam pašam ar sevi dažādās teritorijās (novados, pagastos);
- indikatoram konkrēto parādību ir jāraksturo iespējami viennozīmīgi, nepieļaujot būtiski atšķirīgus novērojumu traktējumus;
- indikatoram ir jābūt pēc iespējas atbilstīgam plānojuma līmenim, t.i., lai plānojuma īstenošana varētu tieši vai netieši ietekmēt konkrētā indikatora rādījumus. Atsevišķos gadījumos ir pieļautas pamatotas atkāpes no šīs prasības;
- datiem ir jābūt iegūstamiem uz saprātīgiem noteikumiem (izmaksas, atļaujas, u.c.) un pietiekami uzticamiem.

Nemot vērā, ka indikatoru lietošana ir saistīta ar zināmām izmaksām (piemēram, atlīdzību personālam, kas veic aprēķinu – kaut vai dienesta pienākumu ietvaros), indikators iegūst pilnvērtīgu ilgtspējīgas attīstības novērtēšanas līdzekļa statusu tikai pēc tam, kad ir pieņemts administratīvs lēmums par tā izmantošanu.

Definējot vides indikatorus plānošanas dokumenta ieviešanas uzraudzībai, ieteicams izvēlēties nacionālos vides indikatorus, jo to izvērtēšanai nepieciešamie dati tiek vākti, apkopoti un analizēti, tādējādi tiek nodrošināta nepārtraukta un ticama datu pieejamība. Tādējādi iespējams regulāri (ik gadu) novērtēt vides kvalitātes izmaiņas plānojuma teritorijā.

Latvijā ir noteikti nacionālie vides indikatori ar 2009.gada 24. februāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.175 "Noteikumi par nacionālajiem vides indikatoriem".

Nacionālie vides indikatori ir vides informācijas sistēmas sastāvdaļa. Katrs vides informācijas sistēmas reģistra vai datubāzes turētājs nodrošina savlaicīgu, precīzu, atbilstošu, ticamu datu un informācijas uzkrāšanu un aktualizēšanu, arī informācijas sistēmas kvalitātes vadību un kvalitātes kontroli. Vides informācijas sistēmā ietverta informāciju un datus telpiski piesaista un apstrādā ģeogrāfiskajās informācijas sistēmās.

Tādējādi nacionālajiem vides indikatoriem būtu jāļauj analizēt vides kvalitāti administratīvajās teritorijās, kas ir būtiski teritoriju attīstības plānošanai. Diemžēl vēl joprojām publiski nav pieejami datu apkopojumi reģionālā līmenī par vairumu nacionālo vides indikatoru. Pārsvārā apkopojumi pieejami tikai nacionālā līmenī un arī ne visiem indikatoriem. Tādēļ to

izmantošana novada stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma monitoringa ziņojuma sagatavošanai ir neiespējama.

Lai novērtētu Garkalnes novada attīstības virzību uz stratēģisko mērķu sasniegšanu, stratēģiskā IVN Ziņojumā plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi novērtēšanai ieteikts izvērtēt šādu rādītāju un to izmaiņu raksturojuma plānošanas dokumentu īstenošanas procesā iekļaušanu uzraudzības indikatoru sarakstā:

- iedzīvotāju apmierinātība ar vietējo pašvaldību un tās darbību;
- aizsargājamo dabas teritoriju, zaļo zonu, parku īpatsvars;
- publiski pieejamo zaļo zonu īpatsvars;
- uzņēmumu, kuriem piešķirti vides sertifikāti, procentuālais īpatsvars no kopējo uzņēmumu skaita u.c.;
- gaisa kvalitātes rādītāji;
- emisiju daudzums gaisā no stacionārajiem avotiem;
- atjaunojamo energoresursu izmantošana;
- novadīto notekūdeņu daudzums;
- virszemes ūdeņu kvalitātes rādītāji;
- dzeramā ūdens kvalitātes rādītāji;
- peldūdeņu kvalitātes rādītāji;
- poligonos un atkritumu izgāztuvēs apglabāto sadzīves atkritumu daudzums;
- piesārņoto vietu daudzums un platība;
- apbūvēto teritoriju platība;
- valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu skaits.

Apkopojot un analizējot pieejamo informāciju, konstatēts, ka informācijas pieejamība ir mazinājusies. Garkalnes novada teritorijā neatrodas neviena Valsts monitoringa novērojumu stacija. Vides stāvokļa monitoringu neveic pašvaldība. Līdz ar to, izstrādājot monitoringa pārskatu, var izmantot tikai statistikas datus, kas lielākoties netieši raksturo vides stāvokli Garkalnes novada teritorijā un publiski pieejamo informāciju.

šajā monitoringa ziņojumā tiks izvērtēti šādi vides aspekti:

1.tabula Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma monitoringa ziņojumā ietvertie vides aspekti un tos raksturojošie indikatori

Vides aspekts	Indikators	Nepieciešamā informācija analīzei*	Informācijas avots
Virszemes ūdens kvalitāte	Ūdensobjektu kvalitāte	Ūdensobjektu raksturojums Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam	LVĢMC
Hidroloģiskā stāvokļa izmaiņas	Plūdu riska vērtējums	Plūdu riska informācijas sistēma	LVĢMC
	Meliorācijas sistēmu uzturēšana/pilnveidošana	Meliorācijas sistēmu kartēšana Esošo meliorācijas sistēmu remonts/uzturēšana, km gadā	Garkalnes novada pašvaldība
Pazemes ūdens stāvoklis	Pazemes ūdens kvalitāte Pazemes ūdens kvantitāte	Ūdensobjektu raksturojums Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam	LVĢMC

Garkalnes novada teritorijas plānojuma 2013. – 2025.gadam un
Garkalnes novada Attīstības programmas 2013. – 2019.gadam ieviešanas
Ietekmes uz vidi novērtējuma monitoringa ziņojums

Atmosfēras gaisa kvalitāte	Ietekme uz gaisa kvalitāti	B kategorijas piesārņojošās darbības veicošo uzņēmumu skaits Satiksmes intensitātes izmaiņas	Valsts vides dienests Latvijas Valsts ceļi
Dabas aizsardzība	ĪADT aizsardzība	Dabas aizsardzības plānu esamība, atjaunošana, aktualizēšana	Dabas aizsardzības pārvalde
	Zemes lietošanas veida maiņa	Zemes platību lietošanas veids	Valsts Zemes dienests
Ieguldījumi vides aizsardzības jomā	Īstenotie projekti Vides jomā		Garkalnes novada pašvaldība

6. Plānošanas dokumentu ieviešanas (vides jomā) monitoringa rezultātu apkopojums

Izvērtējot plānošanas dokumentu īstenošanas gaitu un rezultātus tika konstatēts, ka:

1. Garkalnes novada teritorijas plānojuma 2013. – 2025.gadam īstenošana noris sekmīgi. Tikai divos gadījumos, izstrādājot lokālplānojumu, nebūtiski, nelielā platībā mainīts plānotais (atļautais) zemes lietojuma veids:
 - a. Mārtiņrožu ielas sarkanās līnijas (lokālplānojumā tika noteiktas Mārtiņrožu ielas sarkanās līnijas un būvlaide).
 - b. Dzīpari (Lokālplānojumā ietverts priekšlikums grozīt Garkalnes novada teritorijas plānojumā noteikto Upesciema dīķa piekrastes izmantošanu no “Dabas un apstādījuma teritorija (DA)”, kā arī daļu “Ūdeņu teritorijas (Ū)” (vidēji 3 - 4 m platu joslu no Upesciema dīķu pašreizējās nogāzes īpašuma “Dzīpari” teritorijā) uz funkcionālo apakšzonu “Dabas un apstādījuma teritorija (DA3)”).

Abos gadījumos izmaiņas ir nebūtiskas un lokālas un nerada papildus slodzi vai būtisku ietekmi uz vidi. Nevienā gadījumā plānošanas dokumentam nav piemērota stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra. Lokālplānojumi neskar īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, īpaši aizsargājamus dabas objektus vai mikroliegumus, neietekmē to ekoloģisko vērtību un integritāti.

- c. Ik gadus tiek izstrādāti detāplānojumi. Ar detāplānojumu netiek mainīts plānotais (atļautais) zemes lietošanas veids. Detāplānojums tiek izstrādāts gadījumos, kad tiek veikta zemes īpašumu dalīšana zemes vienībās, nosakot piebraucamos ceļus, detalizējot zemes izmantošanu. Pārsvārā gadījumu detāplānojumu izstrāde saistīta ar jaunu objektu būvniecību, teritorijās, kurās plānotais (atļautais) zemes lietošanas veids ietver arī apbūves iespējas. Kopā laika posmā no 2013.gada līdz 2018.gada novembrim izstrādāti un stājušies spēkā 28 detāplānojumi. Ņemot vērā, ka tie nemaina teritorijas plānoto (atļauto lietošanu), lielākoties detalizē apbūves noteikumus, tai skaitā notekūdeņu apsaimniekošanu un katrā gadījumā nosaka arī vides aizsardzības prasības, šie papildinājumi plānošanas dokumentam nerada būtisku ietekmi uz vidi, to darbība ietekmē lokālas nelielas zemes platības. Detāplānojumi neskar īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, īpaši aizsargājamus dabas objektus vai mikroliegumus, neietekmē to ekoloģisko vērtību un integritāti.

Garkalnes novada Attīstības programmas 2013. -2019.gadam ieviešana pilnībā neaptver plānotos pasākumus. Plānošanas dokumentā nav veiktas izmaiņas. Taču noteiktie rezultātīvie rādītāji ir sasniegti daļēji. Vidēja termiņa prioritātes VTP4: ietvaros Sakārtota tehniskā un vides infrastruktūra tika definēti šādi rīcības virzieni un pasākumi:

RV4.1. Sakārtota vides infrastruktūra, ietver šādus plānošanas periodā veicamos uzdevumus:

- U4.1.1. Nodrošināt ūdenssaimniecības sistēmu attīstību
- U4.1.2. Atkritumu saimniecības sakārtošana un attīstība
- U4.1.3. Nodrošināt centralizētās siltumapgādes sistēmu attīstību

RV4.2. Satiksmes infrastruktūras attīstība ietver šādus plānošanas periodā veicamos uzdevumus:

- U4.2.1. Uzlabot un atjaunot ielu un ceļu infrastruktūras tehnisko stāvokli
- U4.2.2. Veicināt veloceļu tīkla attīstību novada teritorijā
- U4.2.3. Pilnveidot satiksmes organizāciju un drošību

RV4.3. Efektīva vides aizsardzība un ilgtspējīga dabas resursu izmantošana ietver šādus plānošanas periodā veicamos uzdevumus:

U4.3.1. Vides kvalitātes uzlabošana

U4.3.2. Sekmēt ilgtspējīgu un racionālu dabas resursu ieguvu un izmantošanu

U4.3.3. Sekmēt dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un apsaimniekošanu

Kā būtiskākie atzīmējami veiktie ūdenssaimniecības attīstības projekti, kā arī izveidotā šķirotu atkritumu savākšanas sistēma novadā.

Diemžēl centralizētās siltumapgādes sistēmas izveide nav realizēta.

6.1. Vides aizsardzības projekti un pasākumi pārskata periodā Garkalnes novadā

Īstenojot paredzēto, ir realizēti šādi pasākumi:

Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Garkalnes novada Upesciema ciemā, nodrošinot pieslēgumu SIA "Rīgas ūdens" kanalizācijas sistēmai, kā arī papildus objektu pieslēgšanu centralizētajai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai. Projekta realizācijas rezultātā tika slēgtas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas Upesciemā (Upesciema centralizēti savāktie notekūdeņi tika attīrīti Upesciema NAI BIO 100 (ident. Nr.A100542). Attīrītie notekūdeņi tika novadīti meliorācijas grāvī (izplūdes ident. Nr. N 100111), kurš tālāk ieplūst Upesciema zivju dīķos). NAI slēgšana un notekūdeņu novadīšana SIA "Rīgas Ūdens" sistēmā būtiski uzlabo vides stāvokli Upesciemā un Upesciema dīķu ūdens kvalitāti. Iedzīvotājiem tiek nodrošināta kvalitatīva, visām dzeramā ūdens nekaitīguma prasībām atbilstoša ūdens padeve, ko uz līguma pamata nodrošina SIA "Rīgas ūdens", kas arī veic ūdens kvalitātes kontroli, ir palielināts pieslēgumu skaits centralizētajai kanalizācijas sistēmai, tādējādi mazinot slodzi uz vidi.

KF Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Baltezerā, projekts pabeigts 2015.gada decembrī (līdz 2018. gada novembrim papildus aptuveni 2000 iedzīvotājiem nodrošināti centralizētās kanalizācijas pakalpojumi. Pēc Baltezers Ūdenssaimniecības projekta realizācijas NAI Baltezers (Balt Alliance) un Priedkalne (Garkalnes Komunālserviss) ir slēgtas. Visi notekūdeņi tiek novadīti uz Rīgas Ūdens NAI Bolderājā.

Ūdensapgādes projekts Bukultos: 2015.gadā ierīkota ūdensgūtne un izbūvēts centralizētais ūdensvads Bukultos, nodrošinot iedzīvotājus ar kvalitatīva, visām dzeramā ūdens nekaitīguma prasībām atbilstoša ūdens padevi.

KF Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Baltezerā, II kārtā: projekts uzsākts 2017.gadā, tiek paplašināti kanalizācijas un ūdensvada tīkli, palielinot pieslēgumu skaitu.

Atkritumu apsaimniekošana – novadā to veic pašvaldības SIA "Garkalnes komunālserviss". 2017.gadā ir uzsākta atkritumu šķirošana, paplašināta un pilnveidota

atkritumu savākšanas pakalpojuma pieejamība. Kā rezultātā nedaudz pieaudzis savākto sadzīves un šķiroto atkritumu daudzums. Novadā samazinājies bīstamo atkritumu daudzums.

“Meliorācijas sistēmu rekonstrukcija Garkalnes un Ādažu novados”, projekts pabeigts 2015.gadā. Ņemot vērā Latvijas humīdo klimatu un to, ka daļa Lielās Juglas baseina un Upesciema dīķu teritorijas iekļauta plūdu riska teritorijā, meliorācijas sistēmu rekonstrukcija ir būtisks pasākums plūdu riska mazināšanai novada teritorijā.

Berģu meliorācijas sistēmas rekonstrukcija, veikta izpēte, sagatavota projekta dokumentācija, pie atbilstoša finansējuma projektu plānots uzsākt 2019.gadā.cerams, ka 2019.gadā saņemsim ES fondu līdzfinansējumu

Ielu un ceļu infrastruktūras uzlabošana: atskaites periodā veikta grants seguma ceļu un ielu pārbūve ar cieto segumu. Izbūvēts un rekonstruēts ielu apgaismojums, izmantojot ekonomiskākās LED lampas. 2017.gadā uzbūvēts veloceliņa Berģi – Upesciems – Langstiņi pagarinājums līdz gājēju tunelim.

Siltumnīcefekta gāzu izmešu samazināšana: ietver projektu “Garkalnes vidusskolas energoefektīva rekonstrukcija”, kas pabeigts 2014.gadā. Atskaites periodā pašvaldībai iegādāti 2 elektromobiļi.

6.2. Īsa izvēlēto vides indikatoru analīze

1. **Virszemes ūdens kvalitāte:** Garkalnes novada teritorija atrodas Daugavas un Gaujas upju baseinu apgabalu ūdensšķirtnes teritorijā, tomēr esošās ūdenstece – Lielās Juglas baseins ir Daugavas upju baseina apgabala ūdenstece. Garkalnes novada teritorijā neatrodas virszemes ūdeņu valsts monitoringa stacijas, tādēļ aktuāli dati par virszemes ūdeņu kvalitāti nav pieejami. Garkalnes novadā nav publiskas peldvietas, netiek veikts peldūdeņu monitorings. Saskaņā ar Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānā 2016.-2021.gadam ietverto informāciju, Lielās Juglas baseins (ūdensobjektam D406) noteikta vidēja ekoloģiskā kvalitāte un mērķis ir sasniegt labu kvalitāti līdz 2021.gadam. Ūdensobjekta Lielais Baltezers ekoloģiskā kvalitāte noteikta kā zema un tas iekļauts riska ūdensobjektu sarakstā, nosakot, ka laba ekoloģiskā kvalitāte sasniedzama līdz 2027.gadam. Novadā veikti ūdenssaimniecības – notekūdeņu apsaimniekošanas pasākumi vērsti uz virszemes un pazemes ūdens kvalitātes uzlabošanu. Tādējādi dodot ieguldījumu nosprausto mērķu sasniegšanā. Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas gaitā nav konstatēti virszemes ūdens kvantitatīvā vai kvalitatīvā stāvokļa būtisku izmaiņu trendi.
2. **Hidroloģiskais stāvoklis.** Saskaņā ar Plūdu riska informācijas sistēmā ietverto, daļa no Garkalnes novada teritorijas – Juglas upes un Upesciema dīķu teritorija ir noteikta kā Plūdu riska teritorija ar applūšanas risku reizi 10 gados, plašākām teritorijām noteikts applūšanas risks reizi 100 gados un reizi 200 gados. Pārskata periodā Garkalnes novada dome ir veikusi atsevišķu meliorācijas sistēmu renovāciju un plāno šos darbus turpināt. Tādējādi plānošanas dokumentu īstenošanas gaitā ir īstenoti pasākumi plūdu draudu mazināšanai. Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu īstenošana neietver darbības, kas varētu veicināt plūdu riskus un nav konstatēts plūdu riska pieaugums.
3. **Pazemes ūdens stāvoklis:** Garkalnes novadā ir izpētītas 7 pazemes ūdens atradnes. Atradnes Baltezers, Baltezers I un Baltezers II uzskatāmas par kopējas atradnes Baltezers atsevišķiem iecirkņiem. Saskaņā ar Daugavas upju baseina apgabalu

apsaimniekošanas plānā un Gaujas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā ietverto informāciju novada teritorijā atrodas pazemes ūdensobjekti Q un D4. Garkalnes novada teritorijā, neskatoties uz intensīvo pazemes ūdeņu ieguvu abos ūdensobjektos kā kvalitatīvais, tā kvantitatīvais stāvoklis noteikts kā labs un tas nav mainījies pārskata periodā. Pašvaldības veiktie pasākumi notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanā un paplašināšanā ir būtisks ieguldījums pazemes ūdens kvalitātes aizsardzībai, jo Garkalnes novada teritorijā lielākoties tiek iegūts kvartāra horizonta gruntsūdens, un šis horizonts ir īpaši jutīgs pret virszemes piesārņojumu. Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas gaitā nav konstatēti pazemes ūdens kvantitatīvā vai kvalitatīvā stāvokļa būtisku izmaiņu trendi.

- 4. Atmosfēras gaisa kvalitāte:** Gaisa kvalitātes Novērojumu tīkls valstī ir organizēts, pamatojoties uz Gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa programmas 1.nodaļā minēto dokumentu prasībām. Atmosfēras monitoringa tīkls pašlaik ir veidots tā, lai tiktu uzkrāta nepieciešamā informācija par gaisa kvalitātes sākotnējo novērtējumu Latvijā saskaņā ar MK noteikumiem Nr.1290, kuros pārņemtas Direktīvas 2008/50/EK un Direktīvas 2004/107/EK noteiktās prasības. Latvijā tiek izdalītas divas zonas gaisa kvalitātes novērtēšanai un pārvaldībai - Rīgas aglomerācija un pārējā Latvijas teritorija (izņemot Rīgas pilsētas administratīvo teritoriju). Gaisa kvalitātes mērījumi tiek veikti Rīgā, Liepājā, Ventpilī un Rēzeknē. Atbilstoši MK noteikumu Nr.1290 prasībām LVĢMC reizi trijos gados pārskata valsts teritorijas iedalījumu zonās un aglomerācijās, novērtējot gaisa kvalitāti. Ja aglomerācijās vai zonās ir notikušas būtiskas pārmaiņas, kas ietekmē gaisa piesārņojuma līmeni, LVĢMC organizē ārpuskārtas gaisa kvalitātes novērtējumu. Gaisa monitoringa stacijas vietas izvēli nosaka, pamatojoties uz iepriekšminētā gaisa kvalitātes novērtējuma rezultātiem, kā arī ievērojot MK noteikumu Nr.1290 noteiktos gaisa monitoringa staciju izvietojuma kritērijus un nosacījumus attiecībā uz paraugu ņemšanu. Rezultātā tiek sagatavoti priekšlikumi gaisa monitoringa tīkla turpmākai pilnveidošanai, kā arī izstrādāti gaisa monitoringu tīkla staciju apraksti ar kartēm un attēliem. Lai nodrošinātu gaisa monitoringa stacijas vietas atbilstību noteiktajiem kritērijiem, stacijas izvietojumu pārskata ne retāk kā reizi piecos gados. Garkalnēs novada teritorijā gaisa kvalitātes novērojumi valsts vides monitoringa ietvaros netiek veikti. Noteikts, ka gaisa kvalitāte Garkalnes novadā atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Plānošanas dokumenta īstenošanas gaitā LVĢMC nav konstatējis negatīvas gaisa kvalitātes izmaiņas, vai draudus normatīvajos aktos noteikto robežvērtību pārsniegšanai. Plānošanas dokumenta īstenošanas gaitā nav veikta gaisa kvalitātes kontrole, tādēļ tiešu datu par gaisa kvalitātes izmaiņām novada teritorijā nav. Būtisks emisiju gaisā avots ir maģistrālie autoceļi, kas šķērso novada teritoriju 9 A2 un A-4), kā arī vietējie autoceļi. Automašīnu skaits uz autoceļiem pakāpeniski pieaug, piemēram, uz autoceļa A-2 tas pieaudzis no 20314 automašīnām dienā 2013.gadā līdz 27516 automašīnām dienā 2017.gadā. Novada teritorijā ir reģistrēti vairāk kā 800 uzņēmumi un saimnieciskās darbības veicēji (Lursoft dati uz 2018.gada novembri). Pārsvārā tie ir sīkražotāji, dažādu pakalpojumu sniedzēji pārsvārā IT jomā, konsultācijas un pakalpojumi juridisko, audita u.c. jomās. 10 uzņēmumi Garkalnes novada teritorijā ir saņēmuši B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas. Katlu mājas šajos uzņēmumos ir ar salīdzinoši nelielu jaudu. B kategorijas piesārņojošas atļaujas saņemšanas procesā ir veikta piesārņojuma izkliedes modelēšana un izstrādāts Stacionāro piesārņojuma avotu emisijas limitu projekts. Nevienā gadījumā netiek prognozēts normatīvajos aktos

noteikto gaisa kvalitātes robežvērtību sasniegšana vai pārsniegšana. Pašvaldības ieguldījums gaisa kvalitātes aizsardzībā pārskata periodā saistās ar energoefektivitātes pasākumiem, pašvaldības autoceļu un ielu uzturēšanu tai skaitā to tīrīšanu, novēršot putekļu emisijas, grants seguma ceļu asfaltēšanu, kā arī elektromobiļu iegādi, kas mazina izmešus gaisā novada teritorijā. Plānošanas dokumenta īstenošanas gaitā nav konstatēti un netiek prognozēti gaisa kvalitātes pasliktināšanās tendi.

5. Dabas aizsardzība: Pārskata periodā nav mainījies Garkalnes novadā esošo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, dabas objektu un mikroliegumu skaits vai to statuss. Garkalnes novadā atrodas divas Eiropas nozīmes aizsargājamas dabas teritorijas, kas iekļautas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju Natura 2000 tīklā – dabas liegums „Lielā Baltezera salas” un dabas liegums „Garkalnes meži”. Novadā atrodas arī dabas liegums „Bullezers”. Dabas aizsardzības pārvaldes publiskotajā informācijā nav norādes, ka Plānošanas dokumentu īstenošanas gaitā būtu radīta būtiska negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām, to ekoloģiskajām funkcijām un integritāti. Pārskata periodā, saskaņā ar Valsts Zemes dienesta publiskoto informāciju, nebūtiski mainījies zemes lietošanas veids Garkalnes novadā un palielinājies zemes vienību skaits zemes vienību skaits pieaudzis no 7503 vienībām 2013.gadā līdz 7817 – 2017.gadā.

Zemes lietošanas veids	2013.gads	2017.gads
Lauksaimniecībā izmantojamā zeme, ha	575,2	537,2
Meža zeme, ha	11027,5	11025,6
Krūmājs, ha	147,5	121,7
Purvs, ha	327,7	347,1
Ūdens objekti, ha	975,0	966,5
Zeme zem ēkām un pagalmiem, ha	422,7	511,7
Zeme zem ceļiem, ha	513,0	522,2
Pārējās zemes, ha	1284,1	1211,7

Daudzviet izmaiņas nosaka precīzāki uzmērījumi, kas nereti maina zemes vienību platību. Zemes lietošanas veida maiņa uzrāda pakāpenisku zemju zem ēkām un pagalmiem un zem ceļiem aizņemto platību pieaugumu. Samazinoties lauksaimniecībā izmantoto zemju, krūmāju un pārējo zemju platībām. Tādējādi var secināt, ka apbūve pārsvarā tiek veikta neapstrādātajās lauksaimniecības zemēs, kā arī pārskata periodā ir turpināta bijušo zivju dīķu aizbēršana. Kopumā joprojām Garkalnes novada teritorijā dominējošais zemes lietošanas veids ir meži, kas aizņem aptuveni 72% no kopējās novada teritorijas. Tādējādi var secināt, ka pārskata periodā, plānošanas dokumentu īstenošana nav radījusi negatīvu ietekmi uz novada dabas bagātībām, tai skaitā nav ietekmējusi īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, objektus un mikroliegumus, nav konstatēta negatīva ietekme uz to ekoloģiskajām funkcijām un integritāti. Pašvaldība, uzņemoties atbildību par ĪADT apsaimniekošanu apstiprinātā budžeta un kapacitātes ietvaros, piedalās to apsaimniekošanā, dabas vērtību izpētē un aizsardzībā.

Atkritumu apsaimniekošana: Garkalnes novadā tiek nodrošināta atkritumu apsaimniekošana saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto, pārskata periodā ir ieviesta dalītā atkritumu vākšana, nodrošinot iespēju iedzīvotājiem šķirot atkritumus. Aktuāls ir jautājums par iedzīvotāju izglītošanu, kopējo atkritumu daudzuma samazināšanu un to pilnīgāku atkārtoto izmantošanu.

Saskaņā ar LVĢMC publiskoto informāciju, Garkalnes novadā 2017. gadā savākti un apsaimniekoti:

- Bīstamie atkritumi – 39,671t
- Jauktais iepakojums 20.580t
- Papīrs un kartons 22.090t
- Plastmasa 14.720t
- Bioloģiski noārdāmi atkritumi 31.460t
- Nešķiroti sadzīves atkritumi 2997.790t

Tā kā 2017.gads ir pirmais kad reāli uzsākta dalītā atkritumu savākšana un apsaimniekošana tās rezultātu analīzi būs iespējams veikt nākamajā pārskata periodā.

7. Secinājumi

1. Plānošanas dokumenta īstenošana atstājusi kopumā labvēlīgu vai neitrālu ietekmi uz vides stāvokli Garkalnes novadā, tai skaitā samazinājies vidē novadīto notekūdeņu daudzums, paplašināti ūdensvada un kanalizācijas tīkli, nodrošinot šo pakalpojumu pieejamību plašākā novada teritorijā, uzsākta dalītā atkritumu apsaimniekošana un veikti citi vides stāvokli labvēlīgi ietekmējoši pasākumi.
2. Kopumā nav konstatētas būtiskas negatīvas vides stāvokļa izmaiņas
3. Pēc plānošanas dokumentu akceptēšanas nav izstrādāta SIVN monitoringa programma, atbilstoši Vides pārraudzības valsts biroja izstrādātajam metodiskajam materiālam, kas definētu galvenos vides aspektus, tos raksturojošos indikatorus, kā arī izvērtētu monitoringa informācijas esamību, vai nepieciešamību veikt papildus novērojumus, kā arī informācijas apkopošanas un analīzes kārtību. Tādā veidā tiktu nodrošināts, ka atbilstoši SIVN monitoringa vajadzībām, sistemātiski tiktu apkopota informācija par vides stāvokli un tā izmaiņām.
4. Izvērtēšanai nepieciešamā informācija ir dažādu Valsts institūciju, dažādu Garkalnes novada domes struktūrvienību un pašvaldības uzņēmumu rīcībā, dažādos formātos un ne vienmēr nodrošina SIVN monitoringa vajadzības. Atsevišķi sniegtā informācija dažos gadījumos ir nepilnīga un formāla.

8. Rekomendācijas plānošanas dokumentu pilnveidošanai

Ņemot vērā to, ka, izvērtējot ar plānošanas dokumentiem saistītos vides aspektus un apkopojot un analizējot pieejamo informāciju par indikatoriem, kas raksturo vides stāvokli Garkalnes novadā, netika konstatētas negatīvu izmaiņu tendences, un nav konstatētas iepriekš neparedzētas ietekmes uz vidi, nav nepieciešams veikt plānošanas dokumentu pilnveidošanu vai grozīšanu.

9. Rekomendācijas plānošanas dokumentu ieviešanas un vides monitoringa pilnveidošanai

1. Ieteicams, ņemot vērā šo monitoringa ziņojumu, izstrādāt SIVN monitoringa programmu Plānošanas dokumentu ieviešanas monitoringa ietvaros;
2. Izstrādājot SIVN monitoringa programmu, ieteicams izvērtēt iespēju veidot vienotu SIVN monitoringa programmu visiem novada attīstības plānošanas dokumentiem, kas nodrošinātu pilnīgāku, detalizētāku informācijas savākšanu, regulārāku tās apkopošanu un analīzi;
3. Izstrādājot SIVN monitoringa programmu, vēlams iesaistīt tās domes struktūrvienības un pašvaldības uzņēmumus, kuru iegūtā informācija tiks izmantota SIVN monitoringam, kā arī sadarboties ar valsts institūcijām, kuru pārziņā esošās datu bāzes vai veiktā monitoringa dati nepieciešami SIVN monitoringa ietvaros;
4. Rekomendējams izveidot vienotu pašvaldības vides informācijas sistēmu ar unificētām prasībām informācijas sniedzējiem;
5. Informāciju vēlams sniegt un apkopot elektroniskā veidā, vienojoties par formātu un informācijas nodošanas sistēmu, nosacījumiem, formātu un regularitāti.
6. Domes struktūrā nosakāms atbildīgais darbinieks par SIVN monitoringa datu saņemšanu, apkopošanu un analīzi.

Informācijas avoti:

- Garkalnes novada dome;
- Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs <https://www.meteo.lv/>
- Dabas aizsardzības pārvalde <https://www.daba.gov.lv/public>;
- Valsts zemes dienests <https://www.vzd.gov.lv/>;
- VSIA Latvijas Valsts ceļi <https://lvceļi.lv/>;
- Lursoft <https://www.lursoft.lv/>;
- Centrālā statistikas pārvalde <https://www.csb.gov.lv/lv/>;
- Tiesību aktu datu bāze Likumi.lv <https://likumi.lv/>
- Veselības inspekcija <http://www.vi.gov.lv/>;
- Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde <https://www.pmlp.gov.lv>
-